

Ayda Bir

Libya ve Saldırının Anlamı

Tunus ve Mısır ayaklanmalarının ardından gözler Libya'ya çevrilmişti. Libya'da nitelikleri bir hayli tartışmalı olan muhalifler ayaklanmış, Bingazi ve çevresini ele geçirmişler, Trablus'a doğru ilerliyorlardı. Ayaklananlar gerici Kaddafi rejiminin yıkılmasını istediklerini öne sürüyorlardı. Ancak Kaddafi güçleri çabuk toparlandı ve ayaklanmayı kanlı bir biçimde bastırmaya koyuldu. Olaylar Libya içinde sürdüğü ve dış bir müdahale olmadığı koşullarda bir halkın kendi kaderini belirlemesi çerçevesi içerisinde değerlendirilebilir, Libya'nın geleceğini belirleme hakkına sahip olduğu ileri sürülebilir.



Ne var ki, olaylar emperyalist ülkelerin müdahalesi ile bütünüyle farklı bir mecraya yöneldi. Artık söz konusu olan bir ülkenin emperyalist haydutlarca yıkılması ve Libya'ya emperyalist müdahale kayıtsız şartsız reddedilmeliydi. Irak ve Afganistan örnekleri tüm canlılıkları ile ortada duruyordu. BM'den karar aldırma konusunda başı çeken Fransa daha görüşmeler sürerken bombardıman uçaklarını Libya'yı bombalamak üzere göndermişti. Daha sonra Nato devreye girdi ve emperyalist müdahalenin komutasını üstlenmek üzere harekete geçti. Yapılan görüşmelerin ve tartışmaların ardından NATO komutayı üstlendi ve komuta şerhlerinden birisini de İzmir olarak belirledi. Şimdi saldırı NATO komutası altında sürdürülüyor.

Bugün Libya'ya ya müdahale, bu tip müdahalelerde hep ileri sürüldüğü gibi sözde özgürlük ve Libya halkını "kurtarma adına yapıyor. Ama bu saldırının özünde emperyalist saldırganlığın, zengin doğal kaynaklara saldırının, keskinleşen rekabetin sonucu olduğunu ve yağmadan en büyük parçayı kapmanın mücadelesinin tüm hızıyla devam ettiğini az çok akli başında herkes biliyor. Fransa "mağrip'te" kaybettiği mevzileri Libya kazanımları ile telafi etmek istiyor. İngiltere, ABD ve İtalya gibi ülkeler petrol, doğal gaz ve diğer zenginliklerden en büyük parçayı kapmak istiyorlar. Ama ABD gibi bir süper gücü karşısında Fransa, İtalya ve İngiltere gibi ülkelerin ne kadar şansı var ve yağmadan ne kadar pay alabilirler? Kuşkusuz bir pay alacaklar. Ama bu pay nasıl bir pay olacak?

Bu sorunun yanıtını biraz tarihte aramak, bazı hatırlatmalar yapmak gerekiyor. 19. yüzyılın ortasından sonra Avrupa da bazı büyük devletler, yayılcılıkta ve sömürgecilikte hızlı bir ilerleme kaydetmişti. Ulusal birliğini geç sağlayan bazı devletlerde sonradan bu yarışa katılmışlardı. O zamanlar bu sömürgecilerin en başta gelenlerine -İngiltere, Fransa ve Almanya- bazı siyasi çevre-

lerce "büyük etoburlar" adı takılmıştı. Yine aynı çevreler bu sömürgecilerin daha küçüklerine ise "sırtlanlar" adını takmıştı. "Sırtlanlar", (çakallar vb. bu familyadan) büyük etoburlardan kalan küçük parçalarla karınlarını doyuruyorlardı. Örneğin aslanların parçalayıp yediği hayvanların leşleri ile beslenmek gibi.

O zamanlar İtalya bu devletlerden birisiydi. İngiltere, Fransa, Almanya gibi -büyük etoburların- büyük devletlerin izin verdiği, göz yumduğu oranda sömürge avı yapabiliyordu. Bugün en büyük etobur ABD ve diğerleri ancak onun gölgesinde avlanabiliyor ve onun göz yumduğu oranda hareket serbestisine sahipler. Fransa Afrika'da ve genel olarak dünyada epeyce geriletmiş bir emperyalist güç. Yani bugünün sırtlanlarından birisi. Fransa'nın Libya konusunda provakatif yöntemlerle ön almaya çalışmasının nedeni de onun bu durumunda gizli.

Ama Fransa'nın bu ön alan saldırganlığı diğer sırtlanlar tarafından tepkiyle karşılanıyor. Kendi emperyalist burjuvazisinin çıkarlarını savunan İtalya'nın bazı gazeteleri bu duruma "Libya'yı kap-tırıyoruz, petrol Fransa'ya, bize ise mülteciler" diye alarm çanları çalıyor. Burada İtalya'nın Libya'daki yatırımlarının 17 milyar dolar civarında olduğunu hatırlatmak gerekiyor. Kısacası belli başlı emperyalist güçler "Libya halkını korumak" bahanesi altında, bu ülkeyi yakıp yıkarlarken, kendi aralarında da en büyük parçayı kapma mücadelesi veriyorlar. Ama Nato'nun öne çıkmaya başlaması ile ABD emperyalizmi inisiyatifi ele almaya başladı. Böylece "Libya'ya petrol için gidiyoruz" diyen ABD'li senatörlerin istekleri de yerine getirilmiş oldu.

Ortadoğu'da ABD emperyalizminin gölgesinde



sırtlan olmaya heveslenen işbirlikçi Türkiye eğemen sınıflarının Libya konusundaki tutumları da bütünüyle gerici ve iki yüzlüdür. Sabah gazetesi "Milyonlarımız bombalanıyor" derken, Libya'daki milyonlarca müslüman din kardeşinin can güvenliğini ve onların bombalarla katledilmesini değil, Libya'da 16 milyar dolarlık iş kapmış büyük patronların çıkarlarını dile getiriyordu. AKP Hükümeti büyük patronlar adına yapılan bu feryada ilgisiz kalmadı ve savaş gemileri Libya'ya doğru yola çıktı. AKP Hükümeti şimdi Libya halkının boğazlanması için başlatılan ambargonun bekçilerinden birisi olacak. İnisiyatifi ABD emperyalizmi aldı ve AKP Hükümeti'de "insani yardım",

"çatışmaya karışmama" demagogileri altında onun suç ortaklığını üstlendi.

Burada kuşkusuz batılı emperyalist güçlerin güçlerin daha dün kadar Kaddafi'ye kucak açmaları ve iki yüzlülükleri üzerine pek çok şey söylenebilir. Fransa'yı ziyareti sırasında Elsee'nin



bahçesinde Kaddafi'nin çadır kurması, Sarkozy'e seçim kampanyasında yardım etmesi, İtalya ziyaretinde benzer biçimde karşılanması, Berlusconi ile yakınlığı gibi şeylerden söz edilebilir. Ama bunların fazla bir gereği bulunmuyor. Bugün Libya petrol ve doğal gaz ile stratejik konumu nedeniyle emperyalizmin av alanı haline gelmiş durumda ve irili ufaklı emperyalist hayvanlar Libya'ya vahşice saldırıyorlar. Bir taraftan paylaşım mücadelesi sürerken, diğer taraftan bölge halklarına "öyle devrimler yapıp bizim hayati çıkarlarımıza dokunmaya kalkmayın" mesajı da verilmiş oluyor. Tunus'ta, Mısır'da özgürlük isteyen halk kitlelerinin eylemleri ve ayaklanmaları emperyalist büyük devletlerin korkularını büyüttü. Onlar bu ülkelerde dizginleri yiniden ele almanın yollarını arıyorlar ve

halkların kazanımlarını en geri mevzide tutmanın yollarını araştırıyorlar. Libya'da başlayan olaylar, bu ülkenin iç yapısından kaynaklanan nedenlerden ötürü -güçlü aşiret yapısı vb.- diğerlerine göre farklı nitelikler gösteriyordu ve emperyalistler her zamanki demagogik propagandaları ve yalanları ile bu ülkenin tepesine çullandılar.

Ama gerek Arap halkları, gerekse de dünyanın diğer halkları bütün bu olup bitenlerden ciddi ve kalıcı dersler çıkarıyorlar, tecrübe biriktiriyorlar. Daha dün kadar yıkılmaz denilen, emperyalizmin kuklası diktatörler -Mübarek, Bin Ali- yerle bir oldu. Diğerleri de sallanıyor. Ancak yine Bahreyn'de, Yemen'de olduğu gibi emperyalizmin desteği ile şimdilik yerlerinde kalabiliyorlar. Libya'da özgürlük çığlıkları atan batılı emperyalistler Bahrey muhalefetinin Suudi gerici tarafından ezilmesine tam destek verdiler.

Ama buna rağmen bu diktatörlüklerin ömürlerinin uzun olmadığı artık anlaşılacak durumdadır. Kuşkusuz diktatörlerin birbir devrilmesi, sadece arap dünyasında değil, tüm dünyada güçlü yankılar ve etkiler bırakıyor.

Emperyalist müdahalelerin çözüm olmadığı, Afganistan ve Irak örneklerinde açıkça görüldü. Bu ülkelerin halkları emperyalist işgal ve yıkım güçlerine karşı yiğitçe bir mücadele yürüttüler ve halende yürütüyorlar. Tüm vahşetlerine, modern yıkım teknolojilerine, zalimliklerine karşın kaza nan emperyalistler değil halklar olacaktır. Bu sonuçtan en küçük bir şüphe dahi duymamak gerekiyor.